

GAZETA LWOWSKA.

Z dodatkami dziennym i tygodniowym, tudzież z Rozmaitościami co Srody kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 centów. Z pocztą kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 cent. W. J. — Insercyja w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wierszu. — Reklamacyje są ważne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Ameryka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Włochy. — Niemiec. — Rosya. — Księstwa Naddunajskie. — Turcya. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Kronika.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

C. k. dyrekcya finansów krajowych we Lwowie nadała posadę kontrolora przy pobocznym urzędzie celnym drugiej klasy w Bojanie, celnemu poborey w Kozaczówce *Walentemu Mankowskiemu*.

Lwów, 19. sierpnia 1859.

Ofiary na utworzenie korpusu ochotników w obwodzie brzeskim.

II. Powiat boberski (ciąg dalszy). Złożyli gminy: Sokołówka 1 zł., Olchowice 1 zł., Iwan Klimko wójt 1 zł., gmina Borusów 1 zł., Piotr Mochnicki z Łan 1 zł., gminy: Łopuszna 3 zł. 4 c., Wołowe 1 zł., Salamon Bardach szynkarz z Wołowy 2 zł. 10 c., Markus Lehrer szynkarz 3 zł., gminy Łany 2 zł., Budków 1 zł. 30 c., Stefan Perdała wójt z Budkowa 1 zł., gmina Łanki małe 1 zł., Michał Sawron wójt z Sokołówki 80 c., gmina Strzałki 1 zł., Daniło Cymbala wójt z Strzałek 1 zł., gmina Bóbrka 10 zł., oraz z Bóbrki: Grzegorz Nyczka 3 zł., Maciej Gajewski 1 zł., Jan Czaban 1 zł., Jan Skiba 20 c., Teodor Komuszyna 1 zł. 5 c., Łukasz Zakalik 3 zł., Józef Daniłowicz 1 zł., Jan Kozakiewicz 2 zł., Józef Stefanowski 1 zł., Konstanty Zakalik 40 c., Jan Bielecki wójt 2 zł., Hawryło Paranka 1 zł., Salamon Brandwein 2 zł., Gedalie Zimmer 2 zł., Piotr Gałuszka 1 zł. 5 c., Jan Ozujko 35 c., Olexa Zakalik 1 zł., Fedko Komuszyna 1 zł., Hryń Ryby 20 c., Felix Biećkowski 2 zł., Hermann Fiebert 3 zł., Czarnik 2 zł., Franciszek Hermann 5 zł., Hipolit Dzerowicz 2 zł., żydowska gmina Bóbrka 60 zł., gminy: Hryniów 5 zł., Kocurów 4 zł., Stoki 1 zł., hrabina Julia Wanda Caboga właścicielka dóbr Hlebowice świrskie 30 zł., hrabia Alfred Potocki 400 zł. w obligacyach indemnizacyjnych, państwo Świrz 5 zł. 25 c., Teodor Rudnicki właściciel dóbr Strzałki 10 zł., Kaszyński administrator w Starem siole 5 zł., Korzeniowski rz. k. dziekan w Starem siole 5 zł. 25 c., Józefa Pilecka dzierzawczyni w Kocurowie 3 zł., Józef Karwat ekonom w Romanowie 2 zł., Gustaw Schneider leśniczy w Romanowie 3 zł., Wacław Michalek rz. k. proboszcz w Bóbrce 4 zł., Jelinek leśniczy w Podciemnem 1 zł., Floryan Neustein leśniczy w Budkowie 1 zł., Fockete leśniczy w Suchodolach 1 zł., gmina Rzepchów 2 zł., Mojżesz Glanz 1 zł., miejska gmina Bóbrka w dodatku do subskrybowanej kwoty 50 c., gminy: Bakowce 1 zł., Wołoszczyzna 1 zł., Szołomyja 6 zł., Romanów 6 zł., Naftali Banin z Podhorodyszcza 1 zł., Saul Pächter 1 zł., Mojżesz Leib Amsel 1 zł., Mortko Fichman 1 zł., Scheul Huber 1 zł., Menasche Mostel z Chodakowic 1 zł., Selig Klirfeld z Repichowa 1 zł., Leib Rothberg z Trybuchowic 1 zł., Leib Allweil z Zabokruk 1 zł., Chaim Herbst z Lubeszki 2 zł., Josel Flinir z Hlebowic świrskich 50 c., Josel Warm z Hlebowic świrskich 50 c., Arie Glanz z Kocurowa 4 zł., Hersch Zuni z Hlebowic świrskich 66 c., Schaja Doncur 1 zł., Sender Ende z Siedlisk 2 zł., Jojne Striks z Podjarkowa 2 zł., Samuel Hochberg z Podjarkowa 2 zł., Jeruchim Vogel z Mikołajowa 5 zł., żydowska gmina Mikołajów 8 zł., Sumer Klein z Horodysławic 1 zł., Michał Storz z Szołomyi 2 zł., Hersch Alt z Szołomyi 50 c., Majer Schindel z Podmanasterza 50 c., Chaim Lustig z Podmanasterza 50 c., Hersch Glanz z Budkowa 50 c., Leib Eidelberg z Wodnik 2 zł., Leizor Grauper z Romanowa 2 zł., Mojżesz Aron Sparer z Podhorodyszcza 1 zł. 50 c., Abraham Ehrlich z Strzałek 1 zł., chrześcijańska gmina Mikołajów 5 zł. 15 c., chrz. gmina Choderkowiec 1 zł., żydowskie gminy: Wybranówka 5 zł., Świrz 6 zł., Mojżesz Eidelberg w Hryniowie 2 zł., Boruch Barban w Dźwinogrodzie 1 zł., Pinkas Sterzen w Dźwinogrodzie 1 zł., gmina Stare sioło 4 zł. 20 c., Laufer Schänker z Starego sioła 2 zł. 5 c., Leib Liebermann z Sokołówki 1 zł., gminy: Hucisko 2 zł., Siedlisko 3 zł., Lubeszka 1 zł., Ernsdorf 1 zł., Rehfeld 1 zł., Mühlbach 1 zł., Zabokruki 2 zł., Maciej Jakubowski wieśniak 1 zł. 10 c., Inat Feodorowicz 2 zł.,

Fedko Kozakiewicz 1 zł., Franciszek Winiarski 1 zł., Tomasz Sikorski 1 zł., Mojżesz Glanz 1 zł., Antoni Kilarski 5 zł., Teodor Glixelli właściciel dóbr w Choderkowiech 10 zł., Hrehorowicz gr. k. proboszcz w Horodysławicach 1 zł., Mojżesz Gimpel 4 zł., Rudolf Strański przełożony powiatu 5 zł., adjunkci powiatowi: Jan Augustak 5 zł., Jan Jasiński 2 zł., aktuarysze powiatowi: Jan Mrowczyński 1 zł., Piotr Myszkowski 1 zł., kanceliści: Antoni Frost 2 zł., Jan Benza 1 zł., Hieronim Zdrowiecki 1 zł., Adolf Weber 1 zł., urzędnicy podatkowego urzędu: Wacław Oppenauer poborea 1 zł., Antoni Burkiewicz kontrolor 1 zł., Michał Domaradzki oficyał 50 c., Teofil Bogucki 1 zł., Antoni Stankiewicz praktykant 1 zł., Bernard Wesel praktykant 50 c., Juliusz Oppenauer praktykant 1 zł., Jan Litwinowicz 1 zł. Razem 1152 zł. 18 c. a. w.

Sprawy krajowe.

Lwów, 10. września. Jego Excelencya minister spraw wewnętrznych. *Agenor hrabia Gólurowski*, przyjechał wczoraj o godzinie pół do 12stej w południe do naszego miasta.

Ameryka.

(Doniesienia z środkowej Ameryki. — Stan rzeczy w Wenezueli.)

Nowy Jork, 20. sierpnia. Z Meksyku piszą: Miramon rozwiązał gabinet, generał Wool poniosł dotkliwą klęskę a generał Maguire znów został instalowany. Degollado zamierzał objąć dowództwo nad armią liberalnych i wyruszyć na stolicę. Arcybiskup Meksyku ekskomunikował przywódcę liberalnego stronnictwa, iż wydał dekret wymierzony na własność kościelną.

Z Valparaiso donoszą pod dniem 15. lipca: sesya kongresu jeszcze nie jest ukończoną, a dekret rządu znoszący papierowe pieniądze rewolucyjnego stronnictwa w prowincyi Atacama wywołał wielkie zniechęcenie.

Pernańskie okręta niezaprzestały jeszcze blokady w Ekwadorze.

St. Thomas, w końcu lipca. Dawny exprezydent Meksyku, Santana, bawi tu dotychczas i nie stracił nadziei objąć znowu rządów w swoim rodzinnym kraju.

W połowie b. m. zawinął do St. Thomas drugi znakomity mąż stanu, generał Paez, na okręcie „Rovena“ z La Guayra w Wenezueli, lecz po krótkim pobycie udał się w dalszą podróż do Stanów zjednoczonych. Nim Monagas został prezydentem w Wenezueli, wywołano jak wiadomo, generała Paez z tej republiki; odtąd przebywał w Nowym Jorku, pokąd jeneralne zgromadzenie w Carracas, pod prezydencyą pana Castro, nie przywołało go z honorem, i za przybyciem do Cumana przyjęło z największym zapalem; przyjęcie to ponawiało się w innych miastach. Chociaż Paez nie mieszał się do spraw politycznych, jednak postanowiła partya ogłosić go swym naczelnikiem, druga zaś miała nań potwarze i obudzała podejrzenie i zazdrość w prezydencie Castro tak dalece, że w końcu lipca przyszło między nimi do nieporozumienia. Pod tę samą porę były południowe i zachodnie prowincye w zupełnem powstaniu, a przewodzący rewolucyi, Monagas, Taeson, Zamarra i Soltillo wzmacniali się coraz bardziej. Tłumy wypuszczonych jeńców przeciągały po ulicach Carracas z okrzykiem niech żyją powstańcy, którzy stanowią ultra-liberalną partye, to znaczy, że sami chcą ster rządów ować. Rząd znajdował się w zupełnej niedołężności, i nie był nawet w stanie obronić portowego miasta Puerto-Cabello od bandy murzynów, która uganiając się po okolicy utrzymywała mieszkańców przez nocne napady w ciągłej trwodze. W takich stosunkach, generał Paez, doświadczony, waleczny oficer postanowił dobrowolnie opuścić znowu ojczyznę.

Hiszpania.

(Ułarczki Hiszpanów z Maurami.)

O zajściu nieprzyjaznem między Hiszpanami i Maurami w Ceuta pisze *Gibraltar Chronicle* z 25. sierpnia: Dnia 24. w południe podsunęło się 400 Maurów dolina pod mury forteczne i dali ognia do przednich straży hiszpańskich. Jeden ze straży poległ, a dwóch raniono. Niezwłocznie też wyruszyła załoga hiszpańska z fortecy przeciw napastnikom, i rozpoczęła się walka uparta, przy czem także i z wałów twierdzy strzelano. Maurowie ponawiali atak kilkakrotnie, i poległo ich przy tem 5ciu na miejscu. Dalsze doniesienia podają stratę ich na 50 ludzi. Na twierdzę godzi jak sły-

chać 7000 beduinów. lecz równie i z Hiszpanii wysłano nowe posiłki do Ceuty. Dnia 26. słyszano huk dział w Gibraltarze, zczem walka zapewne znów się rozpoczęła.

Anglia.

(Kolonizacya Indyi.)

Londyn, 4. września. O kwestyi: czy też Indye możnaby z dobrem powodzeniem ukolonizować? złożył teraz sprawozdanie osobny wydział od parlamentu mianowany, z którego przytaczamy tu niektóre ustępy: Szkodliwość klimatu indyjskiego dla przybyszów europejskich mocno przesadzono. Plantatorowie europejscy w Bengalii należą do rasy dzielnej i zdrowej. Ci z tych osadników, którzy stawali przed wydziałem, wyglądali czerstwo i zdrowo, nie różniąc się w tej mierze od zwykłych i silnych włóścian angielskich. Zdaje się zresztą, że szczególnie miejsca bardziej gorzyste sprzyjają położeniem i klimatem swoim osadnikom europejskim. Tam za przykładem nieodżałowanego p. Henry Lawrence możnaby z najlepszym skutkiem zakładać miejsca wychowawcze (asylums) dla usposobienia dziatwy od lat już dziecięcych do pracy odpowiedniej późniejszemu jej powołaniu. Rzemieślnicy, rolnicy i ludzie obeznani z językiem krajowym mają już teraz dobry zarobek po koloniach, a takie zakłady jak te, o których tu mowa, stałyby się ogniskami wzajemnego porozumienia się wychodźców europejskich. Jak pomyślnie mogłoby się powieść dobrze obmyślanej kolonii w Indjach, najlepszym jest przykładem kolonia w Dazdylingu (w Sykkim, 300 mil angielskich na północ od Kalkuty), gdzie ludność złożona z 4 do 5000 mieszkańców pomnożyła się w dwójnasób. Mieszkańce z Botanu, Tybetu i Nepalu przechodzą w gestej liczbie szukać służby u osadników tamtejszych, a oprócz tego nie brak i innych widoków pomyślnych. Kawa zasadzona na stokach Nilagery należy do najlepszej, jakiej tylko dostać można na targu londyńskim, a Mysora nastrecza liczne korzyści, o które potąd się jeszcze nie dobijano. Innym dla osadników bardzo korzystnym obszarem jest dystrykt Asam, jak niemniej i Kachar z okolicą przyległą, gdzie klimat wyborny, aziemia bardzo urodzajna, lecz wypadaloby pamiętać o gościńcach i kanałach. Rodzi się tam bawełna, pszenica, herbata, len i konopie, a ziemia dostarcza węgla i rudy żelaznej.

Francya.

(Wypadki dzienne. — Stan rzeczy we Włoszech. — Armia włoska. — Skutki podzielnosci gruntów. — Wiadomości bieżące. — Wykaz dyrekcji celnej.)

Paryż, 4. września. Dziennik paryski *Union* z 2. b. m. zawiera następującą z „il Piemonte“ wyjętą rozprawę, nad którą powinnyby dobrze zastanowić się te gazety, co w odnoszącem się oświadczeniu władzców rewolucyjnych w Toskanii powitały i uznały środek „wysokiej mądrości administracyjnej i umiarkowania politycznego.“

„Z *Monitore Toscano* z 25. sierpnia wyczytaliśmy prawdziwie śmieszne obwieszczenie. *Monitore* wzywa tych, co podpisali protestacyę przeciw rządowi, by nazwiska swe oznajmiły, i dodaje przy tem, że każdemu z tych, którzy zdanie swe wyrażą otwarcie, zaręcza się zupełne bezpieczeństwo.

Lecz dniem wprzód, mianowicie dnia 24. tegoż m., ogłosił tenże *Monitore* okólnik, który podpisali Ricasoli, Ridolli, Poggi, de Cavero, Busacca, Salvagnoli i Celestyn Bianchi jako sekretarz, i gdzie przychodzą te słowa:

„Wszelkie powątpiewania o prawności rządu terażniejszego, wszelkie odeiaganie się w popieraniu usiłowań jego dążących tylko do dobra ojczyzny powszechnej, byłoby nie tylko buntem podniesionym przeciw najwyższej władzy państwa, lecz także i główną zbrodnią przeciw całemu narodowi.“

I po uchwaleniu tej to zasady będącej wyraźną tyranją, śmie *Monitore Toscano* wzywać jeszcze tych, co podpisali protestacyę, by nazwisko swe wyjawili.

W protestacyi tej stoi między innemi: „że terażniejszy rząd tokański jest dokładnie zorganizowanem sprzysiężeniem,“ a dalej oświadczone, „że w sercu wszystkich nieczepstych mieszkańców tokańskich, i którzy nie należą do spisku, tkwi żywa pamięć domu lotaryńskiego.“

Jeśli podpisujący wyznaje, że takie a nie inne jest jego zdanie, tedy okazałby tem wielkie powątpiewanie o prawności rządu, i zapewne nie tak łatwo zechce popierać jego usiłowania. A w takim razie stałby się według terażniejszych rządów florentyńskich nietylko winny buntowi, lecz także i zdrady kraju.“

— Wszystkie wiadomości z Włoch donoszą, że tamtejsze stosunki bardzo się powikłały, a nikt nie wie co zład wyniknie. Słychać, że także i w Rzymie zagraża rewolucyjne stronnictwo, i tylko rozporządzeniom francuskiego wodza naczelnego należy przypisać, że dotąd nie było powstania. Codziem spodziewają się, że papieskie wojska wyruszą na powstanców w Romanii. Utrzymują, że Cesarz Napoleon niechętnem okiem pogląda na zajścia w środkowych Włoszech i na udział, jaki w nich bierze polityka piemoucka. Hrabia Arese wyjechał do St. Sauveur w poleceniu, jak mówią, oświadczyć Cesarzowi życzenia Wiktora Emanuela. P. Reiset wraca, i pewna, że hrabia Walewski wcale nie pochwali skutku jego misyi.

— Uzbrojenie naszej marynarki i naszych wybrzeży nieustaje. Po wszystkich warsztatach wojennych wielka czynność. *Moniteur*

de l'armée podaje o „włoskiej armii“ następujące szczegóły: francuski korpus okupacyjny, zostawiony we Włoszech pod dowództwem marszałka Vaillant, składa się z pięciu dywizyi piechoty i dwóch brygad jazdy. Czynnny stan tego korpusu liczy obecnie: 42.000 ludzi piechoty, 2400 ludzi jazdy, 2600 ludzi artyleryi i 900 ludzi z korpusu inżynieryi, oraz 6000 koni, 96 dział i rezerwowy park artyleryi. Dolczywszy do tego żandarmerię, wojsko administracyjne i. t. d. wynosi cały stan 50.000 ludzi. Taki był stan francuskiego korpusu okupacyjnego przed przybyciem posiłków, które temi dniami wyruszyły do Włoch. Zresztą, jak pisze *Phare de la Loire* stanąć ma marszałek Vaillant na czele ósmej wielkiej komendy wojskowej, która ma być utworzona w Nantes.

— Podzielność gruntów wydała we Francyi, jak utrzymuje *Constitutionnel* wielkie rezultaty: Liczba właścicieli gruntowych wynosiła w 1851 roku do 8 milionów, a wartość ziemi z stojącymi na niej budynkami wzrosła od 1821 do 1851 roku z 39.514 mil. na 83.744 milionów. Roczny dochód dóbr nieruchomych wynosił 1.580.597.000 franków w 1821, a 2.643.366.000 franków w 1851 roku. Głównie zyskały na wartości małe posiadłości gruntowe, gdyż wartość ich wynosi teraz cztery a często i pięć razy więcej niż pierwiej, zaś wartość wielkich posiadłości gruntowych podniosła się zaledwie o jedną piątą część. Przytem wszyskiem, pisze *Constitutionnel*, pociąga za sobą podzielnosc za daleko posunięta, bardzo złe skutki, gdyż wywołuje liczne, długie i z kosztami znacznymi połączone procesa, ponieważ granice niebývają wytykane w należyty sposób. Potrzeba zatem, ażeby w kodeksie rolniczym, który ma być zaprowadzony, zawarte były także i postanowienia względem zakładania pogranicznych kamieni, a w tej mierze zasługują na uwagę propozycye p. Gustawa Rousset, który radzi używać wszędzie jednakowych kamieni pogranicznych, opatrzonych liczbą i stemplem. W dodatku do historii włoskiej kampanii podaje *Independance*, że Cesarz Napoleon wydał w ciągu dwóch miesięcy w obozie tylko 40.000 franków.

— Cesarską gwardyę uzupełniać będą z korpusów francuskiej armii we Włoszech. W tym zamiarze odejdzie w ciągu tego miesiąca do Paryża do 400 ludzi z drugiej dywizyi, 500 z trzeciej, 350 z czwartej i 450 z piątej dywizyi.

— Hrabia de Sercey przyjechał dziś z birmańskimi książętami do Paryża, gdzie mają pobierać edukacyę.

— Najstarszy syn pana Saint Marc Girardin utonął wczoraj przypadkiem kąpiąc się w Sekwanie. Ciało jego znaleziono w pobliżu Ville neuve l'Etang. Liczył 21 lat.

— Jeneralna dyrekcya celna ogłosiła temi dniami wykaz przywozowego cła z pierwszych siedmiu miesięcy 1859 roku; według tego wynosiło cło: w 1857 roku 112.374.557 frank., w 1858 roku 115.260.592 fr., w 1859 r. 112.762.372 fr. Za rok 1859 okazuje się zatem w stosunku do 1857 roku przybytek o 387.815 frank., a w stosunku do 1858 roku niedobór o 498.220 franków. Co do obiegu brzęczącej monety, wprowadzono podczas pierwszych siedmiu miesięcy b. r. za ogólną wartość 617.551.480 franków t. j. 134.852.080 fr. w srebrze i 482.699.400 fr. w złocie. Wyprawdano: 400.629.460 fr. t. j. 267.357.460 franków w srebrze i 133.272.000 fr. w złocie. W obiegu srebrnej i złotej monety zatem okazuje się przybytek o 216.922.320 fr. Obieg srebra zmniejszył się znowu od początku roku o 132.505.380 frank. Wszystko to srebro zakupiono w Anglii i wysłano do Indyi albo Chin.

Włochy.

(Powiększenia armii. — Demonstracye stronnictwa. — Armia tokańska. — Stan wojsk papieskich i rewolucyjnych.)

Turyń, 1. września. *Gazz. Piem.* ogłasza dwa dekreta królewskie względem utworzenia trzech nowych pułków jazdy, pułku grenadyerów i pięciu liniowych pułków piechoty.

Toskania. O „conjunction des cartes de visite“ pisał niedawno dziennik paryski *Presse*, a teraz donosi *Neue Preuss. Ztg.* za rzecz pewną, że była to widoczna i powszechna demonstracya, gdyż w przeciągu trzech tylko dni oddano księciu Poniatowskiemu 4675 takich kart wizytowych, a które za tyleż głosów uważać należy.

— Dekretem rządu tokańskiego z 25. sierpnia postanowiono, że wszyscy podoficerowie, kaprale i żołnierze, którzy potąd z własnej ochoty służyli w armii sardyńskiej i otrzymali już bezwarunkowa dymisyę, wstąpić mogą z zatrzymaniem dawniejszej swej rangi do armii tokańskiej.

— Korespondencya dziennika *Allg. Ztg.* z **Ankony** z 26go sierpnia podaje wiadomość o sile zbrojnej, którą skoncentrował w Pesaro jenerał Kalbermatten, naczelnym wódz wojsk papieskich. Składa się ten korpus z drugiego pułku cudzoziemskiego, z 2 batalionów strzelców, jednej bateryi polowej, 800 żandarmerii i z jednego szwadronu dragonów, razem do 2500 ludzi. Jak słychać, ma być wyprawiony do Pesaro także pierwszy pułk liniowy z Rzymu, pierwszy pułk cudzoziemski z Perugii i stojący załoga w Ankonie drugi pułk liniowy (w sile 900 ludzi), poczem rozpoczną się stanowcze działania przeciw insurgentom. Tymczasem organizuje się także na prowincyi tak zwana Guardia villica, złożona po największej części z włóścian. Każdy wstępujący do tej gwardyi pobiera 20 bajoków dziennego żołdu i dostaje po tańszej cenie sól potrze-

bona dla swojej rodziny. Przeznaczeniem tego korpusu jest głównie przytłumić powstanie w gminach. W prowincjach Pesaro i Urbino liczy już ta gwardya za staraniem tamtejszego delegata Monsig. Bella 1500 ludzi.

— W legacjach znajduje się 7 do 8000 wojska rewolucyjnego. Z tych stoi w Rimini pułk (do 1000 ludzi) pod dowództwem Riechi'ego. Okręg Ceseny obsadził Roselli, a w Forli rezyduje Mezzacapo, naczelny wódz wszystkich wojsk. Główna siła stoi w Bononii i Ferrarze. W Bononii znajdują się dwa małe dwufuntowe działa i dwie haubice, w Bononii bateria połowa, złożona z 5 dział sprowadzonych z Toskanii. Dzienny żołd powstańców wynosi 7 bajaków, prócz tego dostają chleb. Ale nieregularna wypłata żołdu wywołuje już wielkie nieznośności między tem wojskiem. Ogłoszone wezwanie rządu papieskiego, ażeby wracali do domu, skłoniło już wielu z tych ochotników do opuszczenia trójkolorowego sztandaru. Także i dezertery wracają tem chętniej, że rząd przyjmuje ich z pobłażaniem i wciela napowrót do przynależnych kompanii.

Niemce.

(Modły za utrzymaniem powagi i władzy Ojca świętego. — Wiadomości bieżące.)

Akwisgran, 2. września. Jego Eminencya kardynał-arcybiskup nakazał pod dniem 10go z. m. okólnikiem wydanym do mierzkańców diecezji odprawianie modłów.

„O zachowanie powagi apostolskiej, świeckiej władzy i honoru, a tem samem wolności i niezawisłości Ojca świętego, utrzymanie prawnego tysiącletniego dziedzictwa, które nadała Mu Opatrzność, a teraz wydrzeć usiłuje niewiara i zuchwałość obcych i krajowych rewolucjonistów.“

Oldenburg. Najnowszy *Dziennik ustaw* zawiera odprawę zamkniętego niedawno sejmku, zwołanego nadzwyczajnie z powodu niebezpieczeństwa wojny. Prośbę sejmku, „starać się jak najusilniej o to, ażeby obronę wybrzeży ogłoszono za sprawę związku“, przyrzeczono w odprawie wziąć pod ściślejsze rozpoznanie.

Rosya.

(Piasek złoty w rzekach sybirskich. — Linie handlowe z Azją.)

Petersburg, 27. sierpnia. Do *Hamb. Corresp.* piszą z Irkucka, że z tamtąd poszła wyprawa za wyszukaniem pokładów złotego piasku wzdłuż rzek wypływających z gór Hingawu a zlewających się do Amuru. Poszukiwania uwięzione zostały skutkiem jak najlepszym, gdyż w pobliżu źródeł rzeki Seja odkryto obfite pokłady złotego piasku, którego wydobycie utrudnia tylko leżąca na nim warstwa torfu. Te trudności jednak usuną zapewne niebawem, gdyż nadmieniona wyprawa zajmuje się nie prywatnie, ale sam generał gubernator wschodniej Syberyi.

Co do handlu z Chinami donoszą, że z zachodnich prowincji chińskiego cesarstwa nadchodzą karawany z herbata do Semipalatynska, zatem że Kiachta nie jest już w posiadaniu monopolu handlu herbata. Karawany z centralnej Azji udają się teraz dwoma drogami: ku linii sybirskiej i miastom Petropawłowsk i Semipalatynsk albo ku linii orenburskiej i miastom Troick i Orenburg. Obie drogi prowadzą do Buchary i do miasta Taszkent w khancie kokaudskim.

Księstwa Naddunajskie.

(Przemowa centralnej komisji w Fokszanach.)

Bukareszt, 31. sierpnia. Wychodzący tu dziennik *Nationale* ogłasza treść mowy, którą centralna komisja w Fokszanach powitała księcia Kouze przy zagajeniu swoich posiedzeń. Po wyrażeniu zwyczajnych życzeń upraszała komisja księcia, ażeby przyrzekł się wszelkimi siłami do ustalenia unii księstw naddunajskich pod władzą dziedziczną, a oraz przyrzekła zająć się niezwłocznie organizacją najwyższego dla obudwu krajów wspólnego trybunału.

Turcyja.

(Kanał suezki.)

Journal de Constantinople pisze w sprawie kanału w Suezie: „Z noty gabinetu francuskiego przesłanej rządowi tureckiemu wnosimy, że Francya nie przywiązuje do kwestyi tej żadnego znaczenia politycznego, i że myśli popierać ją tylko ze stanowiska komercyjnego i przemysłowego.“

Jedna część robót rozpoczętych w Suezie prowadzą teraz dalej obcy robotnicy. Krajowi robotnicy nie mają w tem żadnego udziału.

W Pelusium wzniesiono małą latarnię nadmorską.“

Doniesienia z ostatniej poczty.

Paryż, 7. września. Dzisiejszy *Monitor* donosi, że wczoraj zebrał się pełnomocnicy siedmiu mocarstw dla narady nad podwójnym wyborem Kuzy.

Londyn, 7. września. Z Rio Janeiro donoszą pod dniem 14. sierpnia: Utworzono tu nowe ministerium. Silva Perroz prezydent i minister finansów, Sinambo spraw zewnętrznych, Borros wojny, Parouguia sprawiedliwości a Baretts marynarki.

Zuryk, 7. września. Dziś mieli całogodzinna konferencję pełnomocnicy Francyi i Sardynii. Poczem naradzał się hrabia Coloredo z baronem Bourquency.

Bononia, 6. września. Rewolucyjne zgromadzenie przyjęło jednogłośnie wniosek wydziału względem wykluczenia papieskiego rządu. Piętnastu członków podpisało wniosek względem przyłączenia się do Piemontu.

Madryt, 6. września. Konkordat z stolicą papieską jest już zawarty i podpisany; sprzedaż dóbr kościelnych będzie wynagrodzona zapisaniem niesprzedajnych rent.

Intro dla uroczystego Święta niewyjdzie „Litografowana korespondencya austriacka.“

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 9 września.

Hotel rosyjski: PP. Hr. Dzieduszycki Władysław, z Jezupola. — Cielecki Alfr., z Krakowa. — Korytko Sew., z Suchodola.

Hotel Langa: Duchnowski, c. k. przeł. obw., z Żółkwi.

Hotel Kuhna: Krajewski Zygm., z Czech.

Hotel moldawski: Dąbrowski Eliasz, c. k. rotm., z Bolechowa.

Dom zajezdny 509³/₄: Leśniewicz Kasp., c. k. przeł. pow., ze Starejsoli.

Do domu 325 miasto: Passakas Teod., z Szerszeniowice.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 9 września

PP. Witosławski Wład., do Tuligłówn. — Barzechowski Michał do Laszek górnych. — Czermiński Jul., do Glińska. — Golejewski Kornel, do Reklina. — Łodyński Stan., do Milatyna.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 7. i 8. września.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	326.38	+ 12.3°	91.8	zachodni sł.	pochmurno
2. god. po poł.	326.39	+ 14.4°	85.4	północny	„
10. god. wiecz.	326.36	+ 12.6°	81.2	„	„
W nocy deszcz 0...90.					
7. god. zrana	326.23	+ 12.2°	93.1	zachodni sł.	pochmurno
2. god. po poł.	326.37	+ 14.9°	61.9	połud. zach.	„
10. god. wiecz.	326.03	+ 9.7°	83.8	półn.-wsch.	jasno

Cyrk Will. Carré.

Dziś wielkie przedstawienie.

Termina

sprzedaży, kupna, dzierżawy, licytacji i t. d.

Dnia 12. września: Sprzedaż realności nr. 952 w Kimpolungu. — Sprzedaż realności nr. 130 Husiatynie. — Licytacja na dostarczenie odzieży dla domu karnego we Lwowie. — Sprzedaż realności nr. 9 w Cieszanowie. — Wydzierżawienie dochodów miejskich w Kutach. — Wydzierżawienie podatku konsumcyjnego od mięsa i wina w Mikulińcach.

Dnia 13. września: Wydzierżawienie propinacji w Janowie. — Wydzierżawienie markietanstwa w koszarach we Lwowie. — Sprzedaż realności nr. 1-728 w Czerniowcach. — Wydzierżawieniemlyna we Lwowie. — Wydzierżawienie podatku konsumcyjnego w Zbarażu.

Dnia 14. września: Sprzedaż realności nr. 351 miasto we Lwowie. — Wydzierżawienie propinacji w Przemyślu. — Sprzedaż ruchomości w domu pod nr. 340 miasto we Lwowie. — Wydzierżawienie podatku konsumcyjnego w Grzymałowie. — Licytacja na przewiezienie eraryalnych koców i sieniów we Lwowie. — Wydzierżawienie stawu w Olszanie w Jaworowie. — Wydzierżawienie karczmy w Gródku.

Dnia 15. września: Sprzedaż realności nr. 538 i 539³/₄ we Lwowie. — Licytacja na dostarczenie kamienia na gościniec w Dubiecku za pomocą ofert w Sanoku. — Wydzierżawienie propinacji w Kutach.

Dnia 19. września: Sprzedaż realności nr. 78 w Kimpolungu. — Sprzedaż 74 koni wojskowych we Lwowie. — Sprzedaż niepotrzebnych koni wojskowych w Przemyślu, Samborze, Gródku, Żółkwi, Złoczowie i Striju.

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 9. września.		zl.	cent.
Instytut kupił prócz kuponów 100 po	wał. austr.	81	50
„ przedał „ „ 100 po	—	—	—
„ dawał „ „ 100	—	—	—
„ żądał „ „ 100	82	—	—
Wartość kuponu od 100 zlr.	—	79 ¹ / ₂	—

Kurs lwowski.

Dnia 9. września.

		gotówka		towarem	
		zł.	c.	zł.	c.
Dukat holenderski	wal. austr.	5	51	5	56
Dukat cesarski	" "	5	59	5	67
Półimperyal zł. rosyjski	" "	9	53	9	65
Rubel srebrny rosyjski	" "	1	83	1	88
Talar pruski	" "	1	76	1	81
Polaki kurant i pięciozłotówka	" "	—	—	—	—
Galicyski listy zastawne za 100 zł.	bez kup. nów	81	—	81	88
Galicyskie obligacje indemnizacyjne		73	25	74	—
5% Pożyczka narodowa		78	10	79	15

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 9. września

1. Dług publiczny. A. Państwa. W walucie austriackiej po 5% za 100 zł. —. Z pożyczki narodo. po 5% za 100 zł. 79.10 Z roku 1851 serya B. po 5% za 100 zł. —. Z konwersji kuponów po 5% za 100 zł. —. Metaliki po 5% za 100 zł. 74 50; po 4 1/2% za 100 zł. —; po 4% za 100 zł. —. po 3% za 100 zł. —; po 2 1/2% za 100 zł. —; po 1% za 100 zł. —. Przeznaczone do losow.: z r. 1834 za 100 zł. —; z r. 1839 za 100 zł. —. z roku 1854 za 100 zł. —. Losowane obligacje dawnego długu państwa: po 5% za 100 zł. —; po 4 1/2% za 100 zł. —; po 4% za 100 zł. —. Przeznaczone do losowania obligacje dawnego długu państwa w kraju uprocentowane: po 3% za 100 zł. —; po 2 1/2% za 100 zł. —; po 2% za 100 zł. —; po 1 1/2% za 100 zł. —. Przeznaczone do losowania obligacje dawnego długu państwa za granicą uprocentowane: po 5% za 100 zł. —; po 4 1/2% za 100 zł. —; po 4% za 100 zł. —. **B. Krajów koronnych.** Obligacje indemnizacyjne: Niższej Austrii po 5% za 100 zł. —; Węgier —; Banatu Temeskiego, Kroatyi i Sławonii —; Galicji —; Bukowiny —; Siedmiogrodu —; innych

krajów koronnych —; z klauzulą losowania w roku 1869 —. Lombardo-weneckiej pożyczki z roku 1850 po 5% za 100 zł. —.

2. Akcyje. Banku narodowego sztuka 893 —; instytutu kredytowa dla handlu i przemysłu 210 80; niższo-austr. towarzystwa eskontowego —; półn. kolei Cesarza Ferdynanda za 1000 zł. —; towarzystwa kolei żelaznej państwa —; zachod. kolei Cesarzowej Elżbiety po 200 zł. za 100 zł. (50%) wpłaty —; połud.-póln.-niemieckiej kolei komunik. —; kolei Cisy po 200 złr. m. k. —; lomb.-weneck. kol. żelaz. —; wsch. kolei Cesarza Franciszka Józefa —; austr. towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju po 500 złr. —; Lloyd'a w Tryeście po 500 złr. —.

3. Listy zastawne. Banku narod. w mon. konw.: na 12 miesięcy po 5% za 100 zł. —; na 6 lat po 5% za 100 zł. —; na 10 lat po 5% za 100 zł. —; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. —; w walucie austriackiej: na 12 miesięcy po 5% za 100 zł. —; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. —; galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.

4. Losy. Instytutu kredyt. dla handlu i przemysłu sztuka —; towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju —; pożyczka miasta Tryestu za 100 zł. —.

Kurs wekslowy. Na 3. miesiące: Amsterdam za 100 holenderskich florenów —. Augsburg za 100 zł. połudn. niemieck. waluty 102.—. Berlin za 100 talarów —. Wrocław za 100 talar. —. Frankfurt n. M. za 100 zł. połudn. niemieck. waluty —. Genua za 100 lirów piemonckich —. Hamburg za 100 marko banko —. Lipsk za 100 talarów —. Liworna za 100 lirów tokańskich —. Londyn za 10 funtów szterl. 119.25. Lugdun za 100 franków —. Medyolan za 100 zł. waluty austriack. —. Marsylia za 100 frank. —. Paryż za 100 fr. —. Praga za 100 zł. wal. austr. —. Tryest za 100 zł. wal. austr. —. Wenecya za 100 zł. wal. austr. —.

Na 31 dni. Bukareszt za 100 piastrow wołoskich —. Konstantynopol za 100 piastrow tureckich —. Wekslowe dyskonto banku narod. 5% — procent od zaliczek banku narodowego na papiery publiczne 5% —.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 5.67, dukaty ces. pełnej wagi —, korony —, półkorony —.

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 7. września.

Dług publiczny.

A. Państwa.

	pien.	towar.
W austr. wal. po 5% za 100 zł.	69.75	70 —
Z pożyczki narodow. po 5% za 100 zł.	79.60	79.70
Z roku 1851, ser. B. po 5% za 100 "	—	—
Metaliki po 5% za 100 zł.	75.—	75.25
ditto. " 4 1/2% za 100 zł.	65.60	65.75
Przeznac. do wylos. z r. 1834 za 100 zł.	295.—	300.—
" 1839 " 100 "	118.25	118.75
" 1854 " 100 "	103.50	109.75
Renty Como po 42 lir. austr.	15.50	16 —

B. Krajów koronnych

Obligacje indemn. po 5% za 100 zł.	pien.	towar.
Niższej Austrii	93.50	94.50
Węgier	72.75	73.50
Banatu Temeskiego, Kroatyi i Sławonii	71.50	72.50
Galicji	73.25	74.—
Bukowiny	71.—	71.50
Siedmiogrodu	71.50	72.—
innych krajów koronnych	84.—	94.—
Z klauzulą losowania w r. 1867	—	—

Akcyje.

Banku narodowego sztuka	900.—	902.—
Instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu po 200 zł. wal. austr.	215.50	214.70

pien. towar.

Niższo-austr. towarzystwa eskont. po 500 zł. mon. konw.	552.—	554.—
Północnej kolei Cesarza Ferdynanda po 1000 zł. mon. kon.	1828 —	1830
Towarzystwa kolei żelaznej państwa po 200 zł. mon. konw. czyli 500 fr.	260.80	261.—
Kolei Cesarzowej Elżbiety po 200 zł. mon. kon. za 100 zł. (5%) wpłaty	175.—	175.50
Polud.-póln.-niemieckiej kolei komunikacyjnej po 200 zł. m. k.	140.50	141.—
Kolei Cisy po 200 zł. m. k. po 100 zł. (50%) wpłaty	105.—	105.—
Lomb.-weneckiej kolei żelaznej po 570 lir. austr. czyli 192 zł. m. k. z 76 zł. 48 kr. (40%) wpłaty	121.—	121.50
Wsch. kolei Cesarza Franciszka Józefa po 200 zł. czyli 500 frank. z 60 zł. (30%) wpłaty	—	—
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	467.—	469.—
Lloyda austr. w Tryeście po 500 " "	262.—	264.—

Listy zastawne.

Banku narodowego w mon. kon. { 6letnie po 5% za 100 zł.	98.50	99 —
{ 10 " " 5% " 100 "	94.25	94.50
{ przeznaczone do losowania po 100 zł.	88.25	89.—
{ na 12 miesięcy 5% za 100 zł.	99.75	100 —
Banku narodowego w wal. austr. { przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł.	84.25	84.75

Losy.

	pien.	towar
Instyt. kredyt. dla handlu i przemysłu po 100 zł. waluty austr. za sztukę	96.50	97 —
Towarz. żeglugi parowej na Dunaju po 100 zł. mon. kon.	102.75	103 —
Esterhazego 40 zł. m. k.	80.—	82 —
Salna 40 " "	40.—	40.50
Pallego 40 " "	37.75	38.25
Clarego 40 " "	37.50	38 —
St. Genois 40 " "	36.—	36.50
Windischgrätz 20 " "	24.75	25.25
Waldsteina 20 " "	26.50	27 —
Keglevicha 10 " "	14.50	15.—

Na 3 miesiące.

Augsburg za 100 zł. połud.-niemieckiej waluty 5%	101.—	101.25
Frankfurt n. M., za 100 zł. połud.-niemieckiej waluty	101.—	101.50
Hamburg za 100 marko banko 2 3/4%	88.75	89.—
Londyn za 100 funtów szterl. 3%	118.75	118 —
Paryż, za 100 franków 3%	47.10	47.20

Kurs złota.

	pien.	towar.
Dukaty ces. mennicze 5 zł.	60 cen.	5 zł. 62 cen.
Korona	16 " 15 "	16 " 18 "
Napolcondor	9 " 47 "	9 " 49 "
Rosyjski imperyal	9 " 65 "	9 " 67 "

KRONIKA.

Chór śpiewaków, złożony z samych robotników z całej Belgii zebrać się ma w Brukseli podczas zwykłych uroczystości, i wykonać rozmaite kantaty popisowe. Potąd zapisało się już 80 towarzystw z przeszło 3000 śpiewaków.

(Trzęsienie ziemi.) Miasto Norica w państwie kościelnem doznało 22. sierpnia o pół do 2giej po południu straszego trzęsienia ziemi. Delegat papieski w Spoleto udał się na pierwszą o tem wiadomość na miejsce wydarzonego wypadku, żąd telegraficznie przesłał do Rzymu następujące uwiadomienie: „Spustoszenie nie mogło już być większe. Miasto leży całkiem w gruzach. Ludność mieści się teraz po wsiach. Wielu zginęło, a potąd odgrzebano z gruzów 69 nieżywych. Inni leżą jeszcze pod gruzami. Liczba pokaleczonych jest wielka. Wydałem potrzebne zlecenia dla ochrony osób i własności.“

Jego Ś. Papież przeznaczył na tymczasową pomoc dla nieszczęśliwych 3500 sztuków.

Norica jest siedzibą biskupa, leży na dolinie u podnóża Apeninów i ma 9253 mieszkańców. Już w roku 1703 doznało to miasto mocnego trzęsienia ziemi, a w roku 1730 runęło całkiem w gruzy. Teraźniejsze wstrząśnienie ziemi rozszerzyło się daleko, gdyż nawet w Rzymie obserwowano chwilowe jej drzenie.

(Stosunki w Indjach wschodnich.) Sprawozdawca do dziennika „Times“ w Bombaju pisze o trzech głównych występach zakorzenionych między ludnością wiejską, których rządowi angielskiemu potąd jeszcze niepowiodło się wytepić, a to: żywopalenia wdów, ofiar z ludzi między całkiem prawie jeszcze dzikim szczepelem Kondów, i zabijania nowonarodzonych dzieci płci żeńskiej zwyczajnie szczególnie w Radżputanie, w Gudzeracie i Pendżabie, a przede wszystkim w rodzinach znakomitszych. Władze angielskie starają się teraz jak najusilniej utrzymać ściśle wykazy nowonarodzonych, i czuwają w tej mierze sumiennie. Dzięki zwyczaj żywopalenia wdów i ofiar z ludzi ponowił się podczas ostatniej wojny w większej jeszcze liczbie, niż w roku 1867 lub w latach poprzednich. I tak donosi „Delhi-Gazette“ o 3 wypadkach żywopalenia

wdów, z których jeden wydarzył się w mieście Futtegur nad Gangesem, drugi we wsi powiatu Hlansy, a trzeci w powiecie naboba z Dadri. Niemniej wydarzają się i częste wypadki ofiar z ludzi (meria) między Kondami, t. j. gołymi, szczepelem starożytnym zamieszkałym głównie w wąwozach wzgórz w dyjskich, i którzy składają bogini dzieci zakupione lub porwane, by ublażyć żniwo dobre. Z tego powodu skazał rząd angielski 6ciu Kondów na ciężkie więzienie od lat 7miu do 10ciu. Uprawę herbaty utrzymującą się już od dawniejszego czasu w Asamie, zaprowadzono teraz i w okolicy Dalka na dolinie Bramaputra. Jedwabnictwo dźwiga się znacznie, mianowicie w Pendżabie. — W Pendżabie wydarzył się niedawno ten rzadki wypadek, że panna pani Hodges, należąca do znakomitej rodziny angielskiej, poszła za mąż za bogatego Syka, radzę Randir Synga z Kupurtulli, który podczas ostatniego roku szu dotrzymał wierności Anglikom. Dzieci z tego małżeństwa wychowane być mają w wierze chrześcijańskiej.

Dodatek tygodniowy Nr. 36.

przy dzisiejszej Gazecie zawiera:

1. Wiadomość o zawarciu się i działaniu galic. stanowego Towarzystwa kredytowego. (C. d.)
2. Ceny drobnej przedaży żywności we Lwowie, w ciągu czwartej Dekady bieżącego stulecia. Wykaz dziesięcioletni od roku 1832 po koniec 1841.
3. Budowa i obrót uprzyw. c. k. galic. „Karol Ludwik“ kolei żelaznej, od czasu założenia swego po koniec grudnia 1852. (Ustęp z protokołu pierwszego jeneralnego zgromadzenia akcyonaryuszów pod prezydencją księcia Leona Sapielhy na dniu 16. maja 1859 w Wiedniu.)
4. Dokumenta Wróbliekie. I. Wróblik R. 1608 i 1735. Wypis z aktów grodu sanockiego. Król Zygmunt III. zachowuje przy probostwie obr. grec. Duchownych: Teodora, Filipa i Jana Filipowiczów na czas ich żywota.